

KURJER LITTEWSKI

w WILNIE dnia 14. Maia V. S. ROKU 1810.

S. PETERZBURG V. S. d. 30 kwietnia. Gazeta nasza, Pocztą Siewierną nazwana, pod tytułem z Wilna d. 18 kwietnia, pomieściła następujący artykuł. „Szlubny związek Imperatora Napoleona z AXezką austryacką; chociaż jest wypadkiem pokoy i cichość utwierdzającym w całej Europie; iednak on podał materią do przewrótnych iego tłumaczeń. Niektórzy lekkomyślni, nowiniarze, i przyjeżdżający z krajow sąsiedzkich zagranicznych, w naszym kraju zkądinąd słynącym z gorliwości i przywiązania do Tronu Rossyyskiego, z chciwością przyjęli z tęg okoliczności rozsiewane wieści i domysły. Zagorzały ich imaginacyi mało uważający na obecne wygody, przyjemne tylko uwagi o przywróceniu dawniejszego tytułu królestwa. Oni mówią nieustannie o oyczynie, o narodowym języku, o polskim ubiorze, o wolności, i. t. d. iak gdyby teraz, kiedy mają bez porównania rzetelniejsze pożytki, spokojność, bezpieczeństwo, i prawdziwą cywilną swobodę, niemieli istotney oyczyny i wolności. Lecz chwała i honor obywatelom naszego kraju! wszystkie te wieści przyjmują się w prawdziwej ich cenie; nikt z tego zarażonego źródła (smradnaho istocznika :) niecierpa żadnych uwag; wieści zawsze są wieściami, a brednie brodniami na zawstyżenie i sromotę ich autorow.

PARYŻ d. 28 kwietnia. (Monit. Fran.) Okoliczności wielkiego zamachu Rządu angielskiego na uprowadzenie Xcia Ferdynanda z Francyi są opisane przez następne urzędowe papiery, które tu porządkiem iak są w monitorze kładniemy. Minister ogólney policyi Fouché tak otym donosi Imperatorowi. Oznaymiłem W. J. Mości, że oficer głównego sztabu Barthemy będący przy Xciu Ferdynandzie komendantem zamku Valencay, donosił mnie, o wściśnieniu się do zamku niejakiegoś barona Kolli, udającego się za ministra ang. przy Xciu Ferdynandzie, którego królem hiszpańskim on mianuje. Gdy ten człowiek do moiego ministerium został oddany, przesyłam więc W. J. Mości (1 list P. Barthemy donoszący o uwięzieniu i przesłaniu pomienionego barona Kolli; (2 list Xcia Ferdynanda do P. Barthemy o przybyciu wspomnionego Kolli (3 examen wyciągnięty z P. Kolli (4, 5, 6, listy przez P. Kolli z Anglii przywiezione, z których 2 są od Jerzego 5 do Xcia Ferdynanda, z tych ieden w języku łacińskim (7 i 8 listy Barthemy i Xcia Ferdynanda. Kazałem posadzić pomienionego Kolli w więzieniu w zamku Vincennes czekając dalszych rozkazow W. J. Mości. Diamenty i inne sprzęty przy nim znalezione złożone zostały w policyi.

(1 List 6 kwietnia z Valencay od P. Barthemy do ministra. Mam honor gońcem donieść

o wypadku tu zdarzonym. Amezaga intendent domu Xiążąt hiszpańskich oznaymił mnie w imieniu Xcia Ferdynanda, że ieden agent angielski wcisnął się do zamku. Natychmiast udałem się do Xcia, którego w nadzwyczajney niespokojności zastałem „Anglicy, rzekł do mnie, wiele złego uczynili narodowi hiszpań: pod moim imieniem ieszcze oni krew przelewają. Minister ang. Sam omamiony w wyobrażeniu, że ia tu gwałtem iestem zatrzymany, proponuje mnie szrodki do ucieczki; przysłał do mnie człowieka, który pod pretekstem przedania mnie osobliwości iakich miał oddać listy króla ang. “ Wkrótce odkryłem tego agenta i uwięziłem. Powiedział że on nazywa się baron Kolli rodem z Irlandyi: i że jest ministrem króla ang. przy Xciu Ferdynandzie; kazałem go z papierami przy nim znajdującymi się zaprowadzić do policyi. Examen iego odkrył zamiary, i współników. Z pierwszych iego odpowiedzi miarkuję że sam ieden przybył do Valencay, i że nikogo tam nie miał znanego. Powtarzam, o czym iuż dawniey pisałem, że Xże Ferdynand iest najlepszym myśli, że on czuje bardzo iako Imperator iest iego iedyną i najlepszą podporą. Niczego mocniej nieżąda, iak tylko byź synem przysposobionym J. J. Mści. W takich okolicznościach, kiedy Xże nayuroczyściey obchodził zaslubienie się Imperatora, pośród zebranych gości z całej prowincyi, przybył Baron Kolli ze swoim śmiesznym poselstwem. Łatwo było przewidzieć przyjęcie, którego doświadczył. Proszę o przysłanie rewersu poszczególnego na wszystkie posyłające się rzeczy.

(2 List Xcia d. 8 kwietnia do Gubernatora Barthemy — Jakiś nieznajomy wcisnął się do tego palacu pod pozorem robot w iedney wieży. Odważył się on zaproponować naszemu koniuszemu i pierwszemu intendentowi Amezaga, że uprowadzi mnie z Valencay, dostarczy moim potrzebom, i że cały ten plan okropny do skutku przyprowadzi. Nasz honor, spokojność, opinia, wszystko byłoby skompromitowane, gdy P. Amezaga będący na czele rządu domu moiego nie dał dowodu swojej wierności i swego przywiązania do Imperatora i moiej osoby. Ten Urzędnik, zawiadomiwszy W. Pana otym w moment odkrytego projektu natychmiast mnie onim donosił. Ja sam chciałem W. Pana zawiadomić o tęg sprawie i oświadczyć moją wierność dla Imperatora, pogardę tego projektu, oraz życzenie, ażeby sprawcy intrygi ukaranemi zostali. Proszę po 3ciey byź u P. Amezaga.

(3 odpowiedzi d. 8 kwietnia w policyi

przez Barona Kolli uczynione. Jestem Karol Leopold baron Kolli, minister króla Jerzego 3 przy Xciu Asturyi Ferdynandzie 7, rodem z Irlandyi, mam lat 52. Xże Kent z Jerzym 3 ułożyli ten projekt; potym margrabia Wellesley oto traktował. Dano mnie list wierzytelny, któryby przekonał Xcia Ferdynanda o rzetelności moiego poselstwa; 2 listy króla do Xcia znajdujące się między papierami moimi; fałszywe pasporta, sztepel i pieczęć ministrów fr: morskiego i wojny; co miało przekonać Xcia o moich sposobach; pieniądze w ilości 200 t. frankow, tudzież zrobiono mnie kredyt nieograniczony u bankierow Londyńskich Maenlof i Clancy. Potrzebne statki do przewozu, iako to: okręt liniowy Incomparable od dział 74, fregata Dedaigieuse od dział 50 i galeota oraz bryg ieden stoją dótąd na brzegu pod Quiberon opatrzone w żywność na 5 miesięcy czekając moiego powrotu. Dnia 24 stycznia miałem ostatnią audyencyą u króla i iego ministrów; d. 26 wyjechałem z Londynu i udałem się do Plimouth do A. Cockburn dowodzczy wspomnioney eskadry. P. Albert Bonnel moiego sekretu towarzysz został w Londynie czekając na pasporta: choroba margrabiego Wellesley opóźniła odjazd Pana Bonnel, i ledwo ten złączył się zemną pod koniec lutego. Na początku marca wyszliśmy na morze: d. 9 w nocy wysiadłem na ląd pod Quiberon. Dla ostrożności, ażebym niebył poznany, ukryłem plenipotencyą w moiej trzcinie a 2 listy króla w suknię wszyłem. Część dyamentow była utajona w moim futrze. Po wylądowaniu niemając żadney znaiomości w Valencay udałem się do Paryża, gdzie przemienilem dyamenty od M. Wellesley mnie dane na gotowe pieniądze. Pasporta w Londynie dane zabezpieczyły mnie drogę przez Francją, i pobyt w Paryżu. Udałem się Potém do Valencay mając niby przedawać osobliwości, a w rzeczy chciałem okazać Xciu moją plenipotencyą, oddać iemu listy, i otrzymać zezwolenie na ucieczkę. Xże Ferdynand niechciał mnie słuchać ani cokolwiek odemnie przyjąć. Rozumiem że on musiał o mnie oznaymić komendantowi miasta, który mnie areztował. Gdyby Xże przystał na projekt, natenczas postanowiwszy dzień pewny, pospieszyłbym na brzegi, oznaymiłbym o tym dowodzczy eskadry, powróciłbym do Paryża i skupiłbym potrzebne do tego konie; i wszystko tak urządziłbym, że daleko oddalilibyśmy się pierwiey aniżeliby o tym dowiedziano się. Wellesley miał zamiar postawić Xcia na czele Insurgentow: Xże Kent chciał do Gibraltaru zaprowadzić, co podług mnie byłoby więzieniem dla Xcia. Moie było zdanie zaprowadzić Xcia na miejsce, któreby sam obrał; zapewniono mnie że A. Cockburn miał rozkaz słuchać w tym moich zaleceń. Zadnego współnika niemiałem oprócz P. Bonnel; karty wyborne w Paryżu kupione były moimi przewodnikami. Cały ten plan ia ułożyłem, rozumiejąc że on jest pełen honoru.

(4 List Karola 4 króla hisz do Jerzego 3 wrzesnia 9 roku 1802 w łacinskim ięzyku o ożenieniu Xcia Asturyi z królowną neapolitańską dany baronowi Kolli dla tego, ażeby przekonał Xcia, że Kolli z gabinetu Londyńskiego istotnie wysłany. Na 2giey stronie tego

listu M. Wellesley minister spraw zagranicznych własną ręką poswiadczył, że to pismo jest rzetelnie ręką Karola 4 z powodu zasłużenia się Xcia Asturyi pisane do króla ang: i że ten akt autentyczny powierza się osobie, która ma honor spełnić poselstwo Jerzego 3 do Ferdynanda 7 terazniejszego króla hiszpańskiego.

(5 List Jerzego 3 własnoręcznie podpisany do Xcia Ferdynanda. Mei Panie bracie! Od dawnego czasu szukałem okoliczności przesłania W. K. Mości listu moiego, chcąc wynurzyć głęboki smutek, którym jestem przenikniony z powodu oddalenia się W. K. Mości ze swiego królestwa od swoich dobrych poddanych. Jeżeli gwałty i okrucieństwa uzurpatora w Hiszpanii tłoczą tron i lud niewinny; przywiązanie hiszpanow i ich walka stateczna o niepodległość monarchii niemają pociechę bydz powinny dla W. K. Mości. Moie flotty, woyska, i wszystkie siły moiego królestwa wspierają poddanych W. K. Mości w tym szlachetnym zawodzie. Mój sprzymierzeniec Xże Regent portugalski gorliwie i mężnie przyłożył się do tey sprawy. Na niczym niezbywa dobrym poddanym W. K. Mości i sprzymierzeńcom; tylko potrzebna jest obecność W. K. Mości; ona da nową siłę. Szczerze i otwarcie iako prawdziwy przyjaciel W. K. Mości proszę ażebyś usunął się od niegodnego obeyscia się, którego doświadczac musisz, i ażebyś pokazał się pośród ludu, który pała za chwałą i szczęściem W. K. Mości. Do tego listu przylącam kopią plenipotencyi, którą mój minister w Hiszpanii ma okazać Janie rządzącej w imieniu W. K. Mości.

(6 List łaciński d. 3 stycznia Jerzego 3 do Xcia Ferdynanda—Jerzy 3 z łaski Bożey król W. Brytani, Xże Brunświcki, Luneburski, i t. d. do nayjaśniejszego naypotężniejszego Xcia Don Ferdynanda 7 z łaski Bożey króla Hiszpańskiego, dwuch Sycylii, obydwuch Indyi i t. d. Niczego mocniej nieżądamy iak starodawną przyiaźń między 2ma koronami utwierdzić, iey stosunki rozmnożyć, handel kwitnący przywrócić, a przeciwko wspólnemu nieprzyjacielowi radą i siłą walczyć aż do zakończenia szczęśliwego tey wojny. Posłaliśmy przeto do waszego dworu człowieka urodzeniem i zasługami znakomitego, ażeby wytłumaczył nasze chęci. Prosiemy łaskawie przyjąć tego Posła. Polecamy W. K. Mość i całą Jego familią Bogu, ażeby on bronił od wszelkich przypadkow.

(7. List komendanta zamku Valencay do ministra policyi donoszący z iak szczerem ukontentowaniem Xiążęta hiszpańscy przyieli wiadomość o ożenieniu Napoleona z Ludwiką, i z iak wielką radością obchodzili tę uroczystość, na dowod swiego naywiększego przywiązania do osoby W. Napoleona. Dnia 1 kwietnia o 6tey Xiążęta kazali dać ognia z dział wałow zamkowych; o 8mey byli na woyskowej paradzie: o 10tey znajdowali się na nabożeństwie: po odspiewaném Te Deum laudamus Xże Ferdynand obróciwszy się do przytomnych wykrzyknął; niech żyje Imperator i Imperatorowa "Publiczność z entuzjazmem powtórzyła ten okrzyk. O godzinie 1szej oglądali woyskowe popisy, potém przyymowali na audyencyą prefektow, departamentowych urzędnikow i office-row. O 4tey u stołu pili zdrowie: Xże Fer-

dynand, W. Monarchy Napoleona i jego małżonki Ludwiki! Xże Karol, dwóch rodzin cesarskich Francuzkiej i austriackiej! Xże Antoni, szczęśliwego połączenia się Napoleona z Ludwiką! Po obiedzie P. Amezaga w imieniu Xiążąt rozdał każdemu officerowi po jednym zegarku z repetycją, podofficerowie otrzymali po 6 frankow, a żołnierze po 5. Xże Ferdynand wydał zamąż jedną z najcenniejszych pańien tamiecznych z posagiem 600 frankow. Nadto Xiążęta na swoy rachunek rozkazali na święto wielkiej-nocy ubrać 8 chłopcow i tyleż dziewcząt. O 6tej nastąpiła biesiada dla domowników, na której oni z zapalem spełniali kielichy za zdrowie Monarchow fr. W sali był portrét Imperatora. Wieczorem kazali oświecić pałac; do czego użyto od 8 do 9 t. lamp. O 9tej zapalono ognie sztuczne; zebrani widze czytali nad niemi ten napis, „Imperatorowi fr, królowi wł, i jego najjaśniejszej małżonce Ludwice austriaczce, hiszpańscy Xiążęta Ferdynand, Karol, Antoni.“ O 10tej był koncert w pokojach Xiążąt. O 11stey udali się do swoich prywatnych pokojow.

(8 List Xcia Ferdyna da d. 4 kwietnia do Komendanta Valencay Barthemy—Chcę rozmówić się względem wielu rzeczy, które mnie od dawnego czasu zatrudniają, proszę bydz o 3. po południu, u P. Amezaga. Ten mąż posiada nasze zupełne zaufanie, iako wierny przywiązany do nas i dobrze znający nasze interesa. Nasza rozmowa krótka będzie, ponieważ P. Amezaga doniósł nam iż mówił z W Panem o tych interessach. Zatrudniająca mnie terazniejsza myśl jest największej wagi; najpierwsze moje życzenie jest dostąpić tytułu przyzposobionego Syna J. J. Mości naszego monarchy. Rozumiem że godny jestem tego przyzposobienia; przy moiej miłości i zupełnem przywiązaniu do iego poświęconey osoby, przy moim oddaniu się na iego wolę i rozkazy, ten tytuł będzie uszczęśliwieniem moim. Nadto życzę oddalić się z Valencay: bo to mieszkanie jest dla nas nader smutne i cale nieprzyjemne. Z ukontentowaniem otwieram się J. J. Mości ufając iego dobroci i wspomniałomyslności i że spełnić zechce moje życzenia.

Natym kończą się pisma urzędowe. Rzecz ciekawa co się stanie z postem tajemnym. Zamek Valencay leży prawie w srodku samey Francyi w Xięstwie Berry nad rzeką Rodanem. Z Quiberon pod Lorient do Paryża i ztąd do Valencay, baron Kolli odbył 2 wielkie drogi, musiał więc mieć nader doskonale pasporta dla oszukania czuyney policyi fr. na tylu różnych miejscach.

Stary król hisz. Karol 4, Królowa iego małżonka, Królowa Etruryi, i iey syn, oraz Xże pokój żyją spokojnie i bardzo prywatnie w Marselli. Mieszkanie tameczne nader przyjemne królowi; zupełnie ozdrowiał ten monarcha. Na lato przenosi się na wjeś bliską. Potrzeby iego z wielką troskliwością są opatrywane, a pensya zawsze nayregularniey wypłacą się—Napoleon z Ludwiką dziś wyiechali z Compiegne do Niderlandow; zwiedzą Cambray, Valenciennes Mons; d. 29 będą w Bruxelles, a d. 30 w Antwerpii warsztaty i flotę oglądać mają. Na traktach budują się bramy tryum-

falne dla powitania monarchow. Wszędzie wielkie robią się przygotowania na przyjęcie nayuroczystsze Wielkich gości. Z Imperatorem iadą ministrowie wnetrzny, morski, spraw zagranicznych, Savary, minister aust. Graf Metternich i Król westfalski: reszta dworu powróciła do Paryża. W tey podróży wszystko wysilonym bydz ma dla zabawienia Imperatorowej; w iey oczach mają bydz spuszczone na wodę 2 okręty liniowe, w hucie mają bydz odlane zwierciadła niezwyčajney wielkości, co jest arcy piękném widowiskiem: przytym machina do szlifowania obracać się będzie.

Woyna hisz. podobna jest do tey, iaką prowadzili Szuani; a dowodczy insurgentow zupełnie równą się Szuańskim Georges i Stoflet. M. Massena wyiechał na objęcie dowodztwa w caley Hiszpanii północney; M. Macdonald udał się do Katalonii. M. Doyoust ma dowodzić armią od 60 t., która zbiera się pod Bayonne. G. Sebastiani ma główną kwaterę w Mallaga. Anglicy w liczbie 25 t. zasłaniają Portugalią: Craufurd z 6 t. stoi w Pinnel, G. Wellington z 6 t. w Visen, podobneż dwie dywizye są pod Abrantes i Badajoz. W Lizbonie, Koimbrze, Oporto jest na osadzie od 4 do 5 t. koło Ciudad Rodrygo stoi 2 t. Pod Almeida stoi 2 t. Portugalczykow. W Lizbonie go owe są przewozowe statki na przewiezienie woyska do oyczyzny w razie potrzeby—Francuzi którzy uciekli z niewoli hisz: opowiadają nieszczęścia których doświadczyli; zapaleni wieśniacy obdarli ich ze wszystkiego i głodem morzyli; potem zamknęli ich w jednym okręcie 2400 ludzi, z tych po 3 miesiącach ledwo 900 zostało żywych, z tych 300 skoczyło w morze i płynęło do admirałskiego okrętu ang: prosząc chleba; kilkudziesiąt utonęło; resztę admirał ang. połowił, odesłał na pontony i chleba dostarczył. Wielekroć pospółstwo chciało pomordować nieszczęśliwych, ale duchowni ratowali od zguby—Po caley przestrzeni królestwa snują się kupy rozbojnikow. W Andaluzyi G. Dessoles rozkazał obywatelom uzbroić się i straż dla utrzymania porządku utrzymywać. Wszystkie gromady i miasta, któreby nieodparły rozbojnikow, odpowiadaia za poczynione szkody. Każda gromada, w którejby rozbojnicy gwałt iaki popełnili bez przeszkody od mieszkańcow, zapłaci nadzwyczajną kontrybucyą. Wszyscy Sędziowie i głowy rodzin są odpowiedzialni za nieuskutecznienie tych rozkazow. Miasta Lucena, Rogue, Velez, Malaga, Anteguera, Xerez, i inne gromady zyskały pochwałę za uskutecznienie powyższych rozkazow; ich gwardya narodowa odparła, i poymała nader wielu zbóycow, i tych pod wyrok sądu oddała. W Kastylii Pułkownik Vial zestrzelcami fr. w górach Mirabuena, rozproszył 4 kupy łotrow Empecinados zwanych, 80 zabił, wielu ranił, wielu też poymał, oraz 15 koni zdobył. Niedaleko Escorial szef batalionu Fourneaux uderzył na inne kupy bandytow, 6 zabił a resztę rozproszył, i 5 koni zdobył—Król Józef zatrudnia się odkryciem i podniesieniem monumentow narodowych; rozkazał niedawno zgromadzić wszystkie obrazy zniesionych klasztorow, i wybrać do muzeum piękniejsze; teraz kazał oczyścić staro-

żytny pałac Alambra rezydencją królów Maurów; służyć on będzie na wystawienie produktów narodowego przemysłu.

W I E D E N 25 kwietnia. (z Berlin: Zusch. Hal.) Listy z Laybach donoszą że Rząd fr. rozkazał wstrzymać się z nową organizacją Iliryi, i niewprowadzać żadnych odmian do dawniejszego ich rządu: ztąd wnoszą niektórzy że los krajów Iliryjskich jeszcze nie jest ustalony i że podlega odmianie — D. 24 Marszałek stanów niższej Austrii miał publiczną audyencyą u Cesarza zapraszając na zagałenie seymu tej prowincyi, wkrótce otworzyć się mającego. Dworskie ekwipaże i konie wyszły dziś w drogę do Pragi; dokąd sam Cesarz i Cesarzowa za kilka dni pospieszają. Monarchini w Carlsbad ma brać kąpiele. Gońcy z Paryża co dzień przynoszą własnoręczne listy Imperatora i Ludwiki. Te pisma osładzają smutek z rozdziału z nayukochańszą corką. AXczka Ludwika przed iey wyniesieniem na tron fr. była towarzyską wszystkich trudów i zabaw Cesarza. Całe wieczory przepędzała w gabinecie Ojca swojego, czytała nowe pisma i gazety, lub rozmawiała o tym co przez cały dzień robiła. Teraz AX. Leopoldyna to miejsce zastępuje. Cesarzowa powraca do zdrowia: zatrudnia się wychowaniem pasierzbic które często odwiedza i sama uczy. Jej nauka i dobroć zyskują miłość powszechną: z podziwieniem to uważał X. Neufchatel w czasie ostatniej swojej tu bytności. — Między posłanymi w upominku dla Napoleona końmi tureckimi, znajduje się jeden arabski, za którego przed 2 laty zapłacono w Stambule 22 t. ryńskich.

AX. Karol otrzymał od Imperatora fr. nie tylko wielką wstęgę legii honorowej, lecz mały krzyż z następującym listem, „Dziękuję W. Cesarzawiczowskiej Mości, że raczyłeś reprezentować moją osobę przy moim ślubie z AXczką Ludwiką. Od dwóch dni tu ona znajduje się; chętnie i szczerze powtórzyłem obietnice, któreś w imieniu moim uczynił. Wiesz dobrze W. C. Mość że ja oddawna go szacuję znając Jego wielkie przymioty i czyny: chcę dać niewątpliwy tego dowód i przeto proszę przyjąć wielkiego orła i krzyż legii honorowej: sam go noszę i obok zemną nosi 20 t. żołnierzy, którzy na placu chwały popisali się. Pierwszy jest holdem dla twego gieniuszu, który znamienicie W. wodza, drugi jest zaszczytem waleczności, którą jako żołnierz okazałeś. Proszę Boga ażeby go chował w swojej świętej opiece. W. C. Mości kuzyn Napoleon.“

AX. Karol odpowiedział w tych wyrazach, „N. Panie! Posel W. J. K. Mości oddał mnie szanowną ozdobę i list uprzejmy którym zaszczycił raczyłeś. Przejęty temi znakomitemi d. wodami uprzejmości pospieszam wynurzyć wdzięczność równą podziwieniu wielkich przymiotów W. J. K. Mości. Szacunek W. męża jest naychlubniejszą nagrodą na polu chwały; ja zawsze starałem się na twój N. Panie zasłużyć. Proszę o przyjęcie niezmiennych życzeń wszelkiego dobra. Sługa nayposłuszniejszy AX. Karol.“ Do Paryża ztąd posłano przeszło 20 orderów S. Leopolda i Runa złotego.

R Z Y M d. 28 kwietnia. (z Frankf: Bareń;) Xże Braschi synowiec Piusa 6 mianowany jest

Za pozwoleniem Cenzury Wileń:—W Drukarni Kuryera Litt:

mairem tej stolicy.—Biskupi naszego państwa iakoteż Toskanii powydawali okólny do Plebanów listy, ażeby zachęcali pospółstwo do spókoyności, odwracali ich od wszelkich intryg przeciwnych pokoiowi, ażeby przekonywali że religia w całej czystości zachowana tę na nich wkłada powinność.—Z Włoch północnych wiele regimentów jazdy i piechoty, które powróciły z kampanii austriackiej, tu nadciągają; te woyska udać się mają do królestwa neap. Flotta Tulonska liczy 17 okrętów liniowych i 15 fregat, oraz stosowną do tego liczbę mniejszych wojennych statków. Od dawna stoi w gotowości do żeglugi; lecz dotąd jeszcze nie wychodziła na morze, oprócz niektórych fregat które udały się na brzegi włoskie. Admiral Gantheaume ma naywyższe tej floty dowództwo. Żadna eskadra ang. przed Tulonem niekrąży, oprócz iedney fregaty, która stoi na straży i donosi Admiralowi Martin stojącemu z flotą ang. pod Minorką. W Tulonie bardzo zatrudniają się budowaniem nowych okrętów; wkrótce ieden liniowy od 74 będzie na wodę spuszczoney. O wyprawie do Sycylii głośniej mówić zaczęto.

Z Turcyi nigdy pewnych niema wiadomości. Ostatnia rewolucya w Stambule była wymysłem kupców greckich na podniesienie ceny bawełny. Ani Internuncyusz austr. ani żaden inny poseł nie był zamordowany lub do więzienia zaprowadzony. To pewna że na granicach Kroacyi i Dalmacyi zbierają się Turcy i Francuzi; biegała pogłoska że pierwsi rozniewani za zdobycie ich miasta Zettin wpadli do Kroacyi, i że Karlstad opanowali. W. Wezyr liczy iak pówiadać 500 t. woyska w swoim obozie.

WARSZAWA d. 12 maja. (z Warszawy: Pozn:) Dnia 1 Król saski przybył na granice departamentu Poznańskiego powitany od Gł. Axamitowskiego Prefekta i Komisarza policyi; tegoż dnia wiechał do Wschowy przy odgłosie dział i dzwonów oraz muzyki, spotkany przez wszystkich urzędników i obywateli. D. 2 przejeżdżał przez Leszno, Rydzyne, Punicz, Krobą, do Krotoszyna, wszędzie witany radośnemi ludu okrzykami. D. 3 wiechał do departamentu Kaliskiego przez bramę tryumfalną. Na dzień 8 oczekują króla w Krakowie; zbiechali się tam na przyjęcie monarchy Małachowski, X. Poniatowski, Fiszer, Senf Pilsach—Lafontaine naczelny dozorca zdrowia na posiedzeniu towarzystwa przyjaciół nauk miał rozprawę o mocy zdrowia woyska narodowego. Przekładał że Polacy łatwiej od innych mogli wytrzymać choroby w S. Domingo we Włoszech Hiszpanii, Portugallii i że często kalekami lecz zawsze zdrowi ztamąd powrócili; że w ostatniej 1809 kampanii nieumarło w szpitalach więcey iak od 4 do 10 na 100, że mianowicie w szpitalu Płockim z 1200 chorych wewnątrznie nieumarło nad 15, a w szpitalu głównym Lubelskim nad 21; że przeciwnie z 10tej części tej liczby chorych austriaków w szpitalach krajowych umarło 41—Wspomniał o chorobie tęsknienia do oyczyzny, Nostologia, której uleczyć niemożna, tylko uwalniając chorego do domu.

1 Oświadczenie Jmieniem Piotra Zienkowicza byłego Chor: ptiu: Oszmianskiego jako oycy i naturalnego opiekuna nieletnich synów swoich, Ignacego, Antoniego, Michała i Józefa b. Chor: ptiu: Oszmian: a istotnych do masy majątku summowego po zeszyłym s. p. JW. Ignacym Klimińskim Kanoniku Katedralnym Wileńskim testamentem rozpisanego successorów, z następnego powodu wczesnie zanoszące się oto: iż gdy w niedawnej porze w kurjerze Nro 15 przedał majątku Hubowa • pcie Brasławskim położonego przy gazecie w addytamencie drukiem ogłoszoną została, a nabycie tego majątku z summy u zeszyłego s. p. Kanonika Klimińskiego wziętej, w znaczniejszej części składa się — jakowa summa JWgo Justyna Dowgiałły asesora Sądu Głównego Departamentu tego gubernii Litewsko Wileńskiej, na rzeczonym majątku opartą i leżącą, teraz przez zaszała śmierć w Ru. terazniejszym mca apr. 14. Bolestawa, a Ignacego roku i mca tegoż 27. dnia synów Dowgiałtów, za testamentem i dziełczym dekurmentem 1809 mca dnia 12 byłych Akterów na małoletnich oświadczającego synów, spadkowym prawem przypada: i jest właściwą. Przeto oświadczający się Oycie i naturalny opiekun z winney nad małoletniemi czułości, w zachowaniu ich niesprzecznęj sukcesyi prawa, mając się stosownie do oświadczenia uprzedniego pod dnem 15tym marca Ru 1810 na Sądzie Głównym Wileńskim Departamentu tego zanesonego, wczesnie przed powszechnością czyni ogłoszenie i zastrzeżenie, ażeby nikt o nabycie pomenionego Hubowa majątku jako spadającego sukcesyi, umię na onym hipotekowaną mającego; w żadn. tranzakta pod własną odpowiedzialnością, niechodź zastrzeżę. Które to oświadczenie po umieszczeniu w aktach Grodzkich ptiu Wileńskiego w Ru 1810 mca dnia 6 dnia jeszcze dla spratydliwych przyzyci gazeta ogłasza się.

Piotr Zienkowicz były Cho azy ptiu Oszmian.

3 WEDLE UKAZU JEGO IMPERATORA I EY MOSCI SAMOWŁADNACZEGO CYLA ROSSIA ecet ecet. Urodzonym Ferdynandowi, Fryderykowi, i Adolfowi Malteanowi, Braci urodzonym successorom Birona Józefa Malteana. Pozew przed Sądem Głównym tego Departamentu obwodu Białostockiego. Z instancji urodzonego Graffa Jana Potockiego. Star: Szczęściang; który pożywa, mienią i odwołują się we wszystkim do dowodów w sprawie prowadzonej z sobą, w byłej Regencyi pruskiej Białostockiej w 1szej instancji, przez Barona Józefa Malteana oycy pozywających się; oraz do Dekretu w teyże sprawie zapadłego oczwistego w roku 1806 7bra 6 teyże Regencyi Białostockiej 1szej instancji. a przez procedującego na ówczas Barona Józefa Malteana niesłusznie zaappellowanego, pynypalnie zas odwołując się do przyzycu w tymże Dekrecie wypisanych, i dowodów, jakie były składane, wymienionych: na mocy których, pretensya obżalcu pozywających się Malteanów oycy, o folwark Jałowka zwany, popierado: iako z majątnością główną Wiązowna zwaną, przez żaligo Graffa Potockiego nigdy nie wydany: słusznie z skasowaną została, przynakazanym powrocie, wszystkich kosztów prawnych, przez procedującego Malteana dla żaligo Graffa Jana Potockiego należnych. Dla tego więc, żalicy Graff Potocki: pozywając teraz do Sądu Głównego, obżalowanych Malteanów successorów. Prosi, aprobaty wspomnionego powyższego Dekretu oczwistego Regencyi Białostockiej, iako wedle dowodów i prawa ferowanego, i iako z przyzycu, nie popieraney od onego, w czasie swoim, przez obżalc: Malteanów appellaoyi, przez nich założoney, azatym w mocy swojej pozostać powinno, a tym samym, co się tyce i pretensyi byłey tychże obżalc: Malteanów o bonifikatę za folwark, Jałowkę a na dobrach żaligo Potockiego Bockach w tutejszym ob-

wodzie, poszukiwaney: iuż iako za ustalą i nie będącą na zawsze, o głoszenia, niennicy, expensa prawne i kosza zadecydowane, aby były powrócone, nakazana. Z wolną poprawą tey żalicy — Dat 1810 miesiąca apryla 28 Dnia.

5 Niżej podpisany nabywszy od WIP Józefa Romera Podkomorzycy, dobra Kurzeniec z folwarkami, gdy znayduie liczbę dusz męskich 700 nie odpowiadającą rozległości i położeniu tych dóbr, ogłasza dla szukających osady i przemysłu, iż znaydą w nich wszelkie wygody z natury i pozycyi ziemi, oraz doznią wszelkiey słuszney pomocy od Dziedzica. Ludzie wszelkiego stanu i wyznania mający pasporta, mogą tam osiadać, a znaydą ziemią i łaki dobre. Którzyby życzyli weyść w jakie umowy, udać się mają do Gubernii Miń: Ptiu wileńskiego do komisarza dóbr Kurzenia, od 1 czerwca, do 1 8bra Ru terazniejszego. Nazaniierz Sulistrowski Marszałek Guber: i Kawaler.

1 Niżej podpisany, nabywszy od IW. Graffa Indyckiego połowę ziemi Hrabstwa Łotowskiego, gły znayduie liczbę dusz męskich 2000 w tey połowie przednią i odpowiadającą rozległości i położeniu tych dóbr, ogłasza dla szukających osady i przemysłu, iż znaydą w nich wszelkie wygody z natury i pozycyi ziemi ze oraz doznią wszelkiey słuszney pomocy od dziedzica. Ludzie wszelkiego stanu i wyznania mający pasporta mogą tam osiadać. Którzyby znaydą ziemię podobną do Ukrainskiej, dobre łaki, rozmaitego drzewa las, i obszerne pastwiska; i opócz tego zawsze będą mogli przenawoć się do ż glugi na czekach tamiecznych lub wyrobu puszczy. Ludzie oddający się przemysłowi mieć będą na mil kilka wzdłuż rzeki rozległą puszcę, blisko 5 rzeki spławne Berezynę, Prypec i Soż, tudzież rzekę portową Dai pr, przy której rzciąga się na mil 6 Łotow: będą mogli wytapiać smołę, piat, szmelcęg, kłpkę, bursy, maszły, węgle i inne lesne towary, iakoteż sporządzać bydaki, oraz innego nazwaną staki; a potym sam przez siebie lub wspólnie z żeglującymi Dnieprem, łatwą będą mieli komunikacyą w dół z Kiewem, K emencukiem, Odesą na morze czarn, tudzież w górę tymże Dnieprem kanatem i Dzwina z Roszczewem, Orszą i Rygą, azatym i z morzem Baltyckim. Którzyby życzyli weyść w jakie umowy, udać się mają do Gubernii Mińskiej, Ptiu Rzeczyckiego, do dóbr Łotowa do naznaczonego Rządcy od now go nabywcy, od mai do 30 wrzesnia Roku terazniejszego, lub na Ko traktu Mińskie.

Onufry Łymin.

1 W Kamienicy Fryderyka Meiera pol nrém 325 Przeciwno Hauptwachu wyprzedają się codziennie od godziny 9tej z rana do 12stej rozmaite meble, sprzęty i inna rzeczy: życzący kupić znaydą wszelkie wygody

1 Podaie się do wiadomości publiczney że w dobrach Horodzieiu w pcie Nowogródzkim leżących W. Brońociego Szambelana dziedzicznych znaydują się do przedania 1. Stadnia w najlepszym gatunku rasy Angielskiej z turecką krwią zmieszaney tak kłaczę iako i młodzień lat różnych, satakoż i ogiery stadne. 2 Bydło Tyrolskie, Holsztyński Szwajcarskie i Hollenderskie, stadniki i młodzień wszelka 3tio. Owce Hiszpańskie osobliwie tryki z prawdziwych Hiszpańskich merinos zwanych spłodzone, są między niemi takie, iż jeden dacie na rok weiny po funtow 10 i to nayprzedniejszey. Ktoby zatym chciał z pomenionych gatunków kupić za cenę, iaka jest udysponującego postanowiona, ma się zgłosić na pocztę do Horodzieia o S. Janie następującym z oznaymieniem wiele czego zamawia a czas odbierania kupionych bydlat od 1. Augusta do 8 8bris zamierza się.

Józef Korsun¹ czyni wiadomo wszystkim komuby o tym wiedzieć należało, iż po zeszłym z tego świata w miasteczku Stołpcach w gubernii Mińskiej Michał Korsun nie stryju swoim jest jedynym i prawnym onego sukcesorem, co nim w przyzwoitym Sądzie teyże gubernii dowodami okaże, wzywa tym czasem wszystkich mieniających się być sukcesorami tegoż zeszłego Michała Korsuna, ażeby w tymże Sądzie Ziemskim gubernii Mińskiej powiatu Mińskiego stawili się i tam legitymowali się

Józef Korsun

1 Na Skutek Ukazu Rządu Gubernińskiego Litewsko-Wileńskiego d. 5o Marca Ru idącego 1810 pod Nrem 15 Radzie Mieyskiej Wileńskiej danego, taż Rada podaje do powszechney wiadomości, że plac w Mieście Wilnie za Domem i placem po Rochitańskim dopiśro do Aktoŕstwa JW. Ienerała Niesiołowskiego należnym po nad rzeką Wileńką, przy uściu do oney kanału Mieyskiego kopanego po prawym ręku za górą Zamkową położony w obszerności następney: wzdłuż po nad samą wileńką między gurami sznur ieden prętów dwa, ex opposito tey linii po za spadem góry sznur ieden prętów cztery; w poprzek też. po nad wileńką bokiem od ogrodu Botanicznego sznur ieden prętów dwa; zprzeciwka zaś tey w drugim końcu takowego placu od mostu na wilence przy uściu oney do wili sznur ieden prętów trzy prencikow pięć, a wcałym swoim obrębie rzeczony plac prętów kwadratowych sto 6o dwa, pręcikow piędziesiąt obeymujący w dniu 13 17 i 26 teraźniejszego mca maja przez Publiczną licytacją na Ratuszu w radzie w każdym oznaczonym dniu od godziny rotęy ranney do pierwszej z południa odchodzić mającą na czynsz wieczny za konsensem od miasta więcey dającemu postompionym¹ zostanie, dla czego ażeby życzący takowy plac otrzymać, w wyrażonych terminach do licytacji naznaczonych, na Ratuszu w Radzie stawali; Rada mfeyska Wileńska ogłasza i wzywa—Datt na Ratuszu Wileńskim roku 1810 mca maja 6 dnia.

Tomasz Réyzer P.R.

1 Sad taxatōrsko-exdywizorski majątku IP. Wincetego i Magdaleny Kuczewskich woźnych Pittu wileń: na mocy dekretu sadu głł: depar: 2go Wileń ad fundum Dworku w mieście Wilnie pod Zielonym mostem położonego ziechawszy, inwentaryą tegoż Dworku i dalszego majątku ruchomego; niemniej licytacją i komportacją zdecydował: dalsze ferował stosownie do sprawy, iudykaty sady oczewiste rozsądzenie do dnia 1 iunii ru teraźniejszego odroczył; żeby więc kredytorowie, i wszelkiego tytułu pretensorowie, wyż pomienionych IP. Wincetego i Magdaleny Kuczewskich do sadu taxatōrsko exdywizorskiego przez się lub Plenipotentow swoich iawili się i pretensyow pod upadkiem rzeczy dowodzili, ninieyszą awizacją czyni.

1 Excerpt Oświadczenia roku 1810 Apr: 28. Przed Sądem Ziem: Pittu Wileń: Stawiając obecnie Adwokat W. JP Józef Chmielewski oświadczenie następne wpisać do protokołu podał. Niżej podpisany Szmuyło Azikowicz Boiarski z Grodna nayuroczystze rzeczy następney czynię oświadczenie, iż znajdując pod 1802 Apryla 5 w Aktach Sadu Ziem: Pittu Wileńskiego iakoby przezemnie w Ru 1801 Augusta 13 w Zelwie na Jarmarku przy świadectwie Berki Nochimowicza i Borucha Jankielowicza ukazicielowi wydane dwa wexle, każdy na Rubli sreb: tysiąc, czuję obowiązek oświadczyć i oświadczam, że takowe oba wexle sumę 2000 R. sreb: zajmujące, pod Imieniem moim przez niewiedomego mi sprawcę są sfabrykowane; okoliczność nie dolożenia w podpisach familli oświadczaiącego Boiarskich, toż milczenie i nieupominanie się, iak o kapitał tak o procent, przez ciąg lat ośmiu, mocniej niegodziwość rzeczonych wexlow wykazuje, zdaie się że sprawa fubrykacyi oczekuje śmierci moiey, aby Sukcessorow moich zręczniey mógł ucisnąć, lecz ja za wspomnionymi nie raz wexłami wzywając ukaziciela do rozprawy z sobą w przeciągu trzech miesięcy, ieślibym zaś zmarł moim sukcesorom zostawnię obowiązek, aby śmiało zaprzysięgli iako rze-

czone wexle¹ pod Imieniem moim są sfabrykowane, świadkow zaś wyżey rzeczonych, nigdy przezemnie do żadnego wexlu pisać się ni proszonych, naysolenniey manifestuję—U tego oświadczenia podpis w Hebrayskim dyalekcie takowy: Szmuyła Azikowicz Boiarski.

Sąd Głłny wremienny rozbiera sprawy Xcia Radziwilla z rejestru Summaryynego, potym następują sprawy tegoż Xcia z rejestru Ordynaryynego. Co do spraw odywatelskich w tymże Sądzie wremiennym: registr obligowy przewołany aż do kadencyi 1807 gbra 15 azatym następują wpisy laški Sobolewskiego; registr appellacyny przewołany do wpisow roku 1800, w taktowych extraordynat: wołaia się wpisy za laški Sobolewskiego roku 1801, wpoassesorskich wpisy roku 1805—Sad Głł ciągły prezydencyi JW Lawdańskiego przewołał registr extraordynaryyny taktowy do wpisow roku 1807 8bra 1, w obligowym 7 tylko jest aktoratow do przewołania przed wpisami kadencyi 1806 8bra 1. toż samo w appellacynym. Limita teraźniejszey kadencyi ostatniego dnia czerwca; w ostatnim tygodniu wołać się będzie Remiysyny.

1 Wileński Policmeyster nadworny Sowiennik Szłykow podaje do powszechney wiadomości, iż nachodzący się przy wileńskim Teatrze Aktor Mierzyński ma wyjechać za granicę, więc ktoby miał do niego iaką pretensją niech się iawi do policyi.

P. Szłykow

3 Symon Jaster, który utrzymywał handel winnych towarow korzennych, w domie JO Xcia Puzyny, na ulicy Zamkowej, donosi przeswietney publiczności że przeniosł się z handlem do domu JO Xcia Giedroycia w rynku, o bok pałacu Pacowskiego pod Nrem 52.

2 JW. Michał Zylłok, były Prezydent Sadu Głłgo Departamentu 2 Gubernii Grodzieńskiej, oświadczeniem w aktach Ziem: Brzeskich uczynionym, majątek swój cały a mianowicie Polwark Kustyn z Altynencyami w Pcie Brzeskim, i Dworek z Oberżą w Mieście Grodnie sytnowane, oddał na wieczystą taxę pod konkurs swoich wierzycieli: w skutek iakowego oświadczenia Dekretem Sadu Głł: Depar: 2 Gubernii Grodzień: Sad taxatōrsko-exdywizorski z obowiazkiem aby w dniu 16 maja to dzieło rozpocząwszy z powodu gotowości wymiarow i mapp bez odkladu ukończył, przeznaczonym został, uwiadamiaia się przeto wszyscy wierzyciele i pretensorowie pomienionego JW. Zylłoka aby w pomienionym terminie iako ostatecznym, sub amissione swoich pretensyi w takowym Sądzie stawali.

ZAGADKA

Jeśli kto na mą przestrzeń wzrok swój zwrócić raczy,
Liczne mnóstwo narodow natychmiast obaczy.
Uyrzy morza rozległe, góry, miasta, kraie,
Gdzie gwiazda dnia byt kończy, i zkad znów powstaie.
W posród lądu Europy, widzieć dobrze może,
Świat wielki co Kolumba odkryły podróże,
Także brzegi Gangiesu, i gdzie Nil nurt bieże.
Z zwrotem oka obaczy Japonow nadbrzeże.
Wszystkie zakąty Świata, wysledzi w momencie,
Ład zbiega, morze splywa, nie będąc w okręcie.
Po długim zadumieniu, schyli mię, a w chwili,
Światow olbrzymi okręg, ze mną się zachyli,

		Cena targowa			
Kommissy Bezka	Od d. 4 maja do d. 1 tegoż		Rub	Kop	
	Zyta syrowego	-	7.	20	
	Pszeniicy	-	16.	—	
	Jęczmienia	-	7.	20	
	Owsa	-	6.	—	
	Grochu	-	6.	—	
	Faska Masła	-	5.	—	
	Asygnacya 100 Rubli	-	34.	25	
	Dukat	-	3.	20	